

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Antoni Molenda

Author: Agnieszka Łakomy-Chłosta

Citation style: Łakomy-Chłosta Agnieszka. (2018). Antoni Molenda. W: M. Kycler, D. Pawelec, B. Warząchowska (red.), „Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia” (S. 393-397). Katowice : Oficyna Wydawnicza Waław Walasek

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

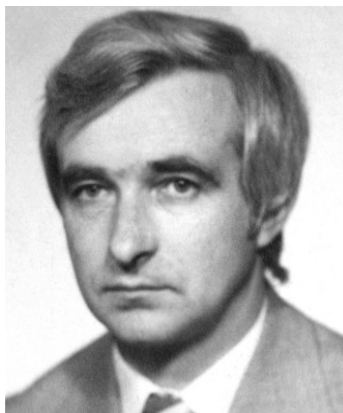
UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Antoni Molenda

Źródło: Archiwum „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”.

Antoni Molenda urodził się 13 czerwca 1939 roku w Chlewskiej Woli, jako syn Stanisława i Janiny z d. Mazur. Po przeprowadzce na Ziemię Odzyskane ukończył szkołę podstawową i podjął naukę w liceum pedagogicznym we Wrocławiu. Nim rozpoczął studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, przez rok pracował w Zakładzie Dzieci Niewidomych jako wychowawca. Pracę magisterską nt. *Sprawa komendy nad wojskiem polskim w latach 1717–1724* napisał pod kierunkiem prof. Józefa Gieromskiego i obronił ją w 1966 roku. W trakcie studiów pracował jako wychowawca w Państwowym Zakładzie Wychowawczym we Wrocławiu, a następnie w Izbie Dziecka Milicji Obywatelskiej. Po przeprowadzce na Śląsk, najpierw do Mikołowa, a w 1977 roku do Katowic, pracował w Zaocznym Technikum Ekonomicznym w Chorzowie jako nauczyciel historii. Po przyjęciu do Śląskiego Instytutu Naukowego rozpoczął studia na seminarium doktorskim pod kierunkiem prof. Henryka Rechowicza. W 1972 roku obronił pracę doktorską pt. *Robotnicza Spółdzielnia Spożywców Zagłębia Dąbrowskiego w latach 1919–1939*. Pełnił funkcję sekretarza naukowego Śląskiego Instytutu Naukowego, a także rozpoczął współpracę z Instytutem Historii Uniwersytetu Śląskiego (pół etatu). Od października 1975 roku przeszedł do pracy w Uniwersytecie Śląskim, od 1978 jako adiunkt, potem docent i profesor nadzwyczajny (1992–1997).

Był pomysłodawcą i wieloletnim kierownikiem studiów podyplomowych. Wielokrotnie sprawował opiekę nad grupami studentów, pełnił rolę opiekuna Koła Naukowego Historyków. Wypro-mował wiele prac magisterskich, w tym nagrodzonych na ogólnopolskich konkursach. Profesor nadzwyczajny Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji w Bytomiu, a także pracownik Wyższej

Szkoły Planowania Strategicznego w Dąbrowie Górniczej. Należał do komitetu redakcyjnego czasopisma „Acta Bythoniensa”.

Jako dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Śląskiego (1978–1980) kontynuował proces przeorganizowania struktury Biblioteki wraz z bibliotekami w jednostkach. Zdecydowano bowiem o zbudowaniu całej sieci według zasad całkowitej decentralizacji. Zgodnie z zarządzeniem Rektora z roku 1974 i jego nowelizacją (1977) przed Biblioteką Główną postawiono zadanie nadzoru merytorycznego nad bibliotekami zakładowymi, realizowania centralnego zakupu prenumeraty i wydawnictw zagranicznych, prowadzenia centralnego ośrodka informacji naukowej i zajęć przysposobienia bibliotecznego¹. W ramach prac nad polepszeniem struktury organizacyjnej Biblioteki Głównej prof. Molenda prowadził rozmowy z pracownikami, które pozwoliły mu na poznanie predyspozycji poszczególnych osób i ułatwiły modyfikację systemu organizacyjnego.

Jednym z głównych zadań Dyrektora okazała się intensyfikacja gromadzenia księgozbioru i innych materiałów bibliecznych. Prof. Molenda rozwinął szeroką wymianę krajową i zagraniczną, wznawiając porozumienia z bibliotekami zagranicznymi i krajowymi. Aby proces wymiany był optymalny, pracownicy biblioteki uczestniczyli w licznych szkoleniach w placówkach już prowadzących wymianę z powodzeniem. Kładziono także duży nacisk na zakup antykwaryczny w celu uzupełnienia pozycji sprzed powstania biblioteki. Prof. Molenda pozyskał w formie daru szereg publikacji (np. dar prof. Ignacego Strońskiego), uzupełniał zbiory o czasopisma z prenumeraty zagranicznej. W roku 1979 rozpoczęto analizę niezrealizowanych zamówień, aby lepiej reagować na braki w księgozbiorze i dostosować do tego politykę gromadzenia zbiorów². W ramach informacji naukowej rozpoczęto pracę nad melioracją katalogów: alfabetycznego i rzeczowego. Dostosowano odsyłacze do aktualnych przepisów i pogłębiono podział rzeczowy³. Wydano też wykaz czasopism zagranicznych prenumerowanych przez biblioteki naukowe Katowic i Politechnikę Śląską⁴.

Modernizacje dotyczyły także reorganizacji wypożyczalni międzybibliecznej i powstania nowego działu – działu zbiorów specjalnych. Prof. Molenda zorganizował również Muzeum Uniwersytetu Śląskiego oraz galerię uniwersytecką dla twórców nieprofesjonalnych.

---

¹ MOLEND A., DZIADKIEWICZ W.: *Biblioteka Główna UŚ – coraz lepiej służyć działalności uczelnianej*. W: „Biuletyn Informacyjny UŚ” 1980, nr 3, s. 62–63.

² Ibidem, s. 65.

³ Ibidem, s. 66.

⁴ Ibidem, s. 67.

W tamtych latach przygotowano także wstępny projekt komputeryzacji biblioteki w oparciu o system RIAD. Ówczesny projekt nie obejmował transportu, ale miał obsługiwać rejestrację zasobu, ruch książki, a także obsługę magazynu i czytelnika. Niestety projektu nie udało się wprowadzić w życie.

Zainteresowania zawodowe:

- historia najnowsza,
- historia polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego.

Stanowiska:

- Kierownik Studiów Zaocznych na Wydziale Nauk Społecznych,
- Kierownik Studium Podyplomowego Historii,
- Opiekun DS nr III (1983–1988).

Członkostwa:

- Polskie Towarzystwo Historyczne (1970–2004),
- komitet redakcyjny „Acta Bythoniensia” (2006–2009).

Osiągnięcia zawodowe, nagrody, wyróżnienia, odznaczenia:

- Srebrny Krzyż Zasługi (1976),
- Nagroda III stopnia za pracę doktorską M.Sz.W.N.iT. (1976),
- Nagroda II stopnia Rady Naczelnej Centralnego Związku Spółdzielczości za wyniki badawcze nad historią spółdzielczości,
- Medal z okazji 50 rocznicy powstań śląskich za popularyzację wiedzy o nich – Śląski Instytut Naukowy (1971),
- Nagroda JM Rektora III st. (1986, 1988, 1990),
- Nagroda JM Rektora (1979, 1980, 1983),
- Nagroda JM Rektora – Badawcza (1978).

Bibliografia

Przedmiotowa:

Antoni Molenda. Akta osobowe Archiwum Uniwersytetu Śląskiego. Sygn. 21/M gr. sam.
 MOLEND A., DZIADKIEWICZ W.: *Biblioteka Główna UŚ – coraz lepiej służyć działalności uczelnianej*. „Biuletyn Informacyjny Uniwersytetu Śląskiego” 1980, nr 3 (33), s. 62–68.
 Rozmowa z prof. A. Molendą. Kwiecień 2017.

Podmiotowa (w wyborze):

- MOLEND A.: *Mikołowskie Zakłady Budowy Maszyn Górniczych „Mifama” 1872–1972*. Warszawa–Kra-ków 1974.
- MOLEND A.: „Czerwona Spółdzielnia”. *Robocza Spółdzielnia Spożycwców Zagłębia Dąbrowskiego 1919–1939*. Warszawa 1975.
- MOLEND A. (RED.): „Huta Ferrum”. *Dzieje zakładu i załogi 1874–1976*. Praca zbiorowa. Katowice 1977.
- MOLEND A., DZIADKIEWICZ W.: *Biblioteka Główna UŚ – coraz lepiej służyć działalności uczelnianej*. „Biuletyn Informacyjny Uniwersytetu Śląskiego” 1980, nr 3 (33), s. 62–68.
- MOLEND A.: *Liceum Ogólnokształcące im. K. Miarki w Mikołowie 1922–1982*. Mikołów 1983.
- MOLEND A.: *Ruch komunistyczny w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1918–1939*. Katowice 1983.
- MOLEND A.: *Spółdzielnia „Wielobranżowa” w Dąbrowie Górniczej 1953–1983*. Katowice 1983.
- MOLEND A.: *Spółdzielnia Remontowo-Budowlana „Śląsk” w Katowicach 1936–1986*. Katowice 1986.
- MOLEND J., MOLEND A.: *Historia powszechna 1918–1945*. (Skrypt dla studentów IV roku historii i nauk politycznych studiów dziennych i zaocznych). Cz. 1: *Lata 1918–1933*. Katowice 1986.
- MOLEND A.: *Władysław Plaskura (1905–1987)*. Wybitny polski inżynier, profesor Politechniki Śląskiej, wię-zień KL Auschwitz nr 1000. Katowice 1995.
- MOLEND A., CIEŚLAK J.: *Tadeusz Pietrzykowski „Teddy” 1917–1991*. Katowice 1995.
- MOLEND A.: *Izba Przemysłowo-Handlowa w Mikołowie 1993–1998, na tle podobnej działalności w mię-dzywojniu*. Mikołów 1998.
- MOLEND A., MOLEND J.: *Szkolnictwo niemieckie w Chorzowie w latach 1939–1945*. „Zeszyty Chorzow-skie” t. 6, 2001, s. 198–210.
- MOLEND A.: *Historia w testach pytaniowych wraz z odpowiedziami*. Materiały do szybkiej powtórki z hi-storii przed maturą i egzaminami wstępnymi na wyższe uczelnie. Katowice 2003.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Wychowanie fizyczne i inne zajęcia w szkolnictwie rejencji katowickiej w latach 1939–1944*. „Acta Bythoniensia” 2006, nr 1, s. 137–143.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Miejsce i rola hitlerowskich organizacji młodzieżowych Hitlerjugend i Bund Deutscher Mädel w procesie wychowania dzieci i młodzieży w rejencji katowickiej 1939–1945*. Cz. 1. „Acta Bythoniensia” 2007, nr 1, s. 138–144.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Problem bezpieczeństwa wewnętrznego i współpracy policyjnej państw w struk-turach wspólnotowych Europy w latach 1951–2008*. Cz. 1. „Acta Bythoniensia” 2007, nr 2 / 2008, nr 1, s. 11–20.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Robert Schuman i jego wkład w dzieło integracji europejskiej*. „Acta Bythonien-sia” 2007, nr 2 / 2008, nr 1, s. 21–30.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Polityka przemysłowa jako element polityki gospodarczej Drugiej Rzeczypospo-litej*. „Zeszyty Naukowe Katedry Nauk Ekonomicznych (WSEiA)” 2009, nr 1, s. 58–69.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Samorząd gospodarczy w świetle polityki gospodarczej Drugiej Rzeczypospolitej*. „Zeszyty Naukowe Katedry Nauk Ekonomicznych (WSEiA)” 2009, nr 1, s. 70–82.

- CZAPKA M., MOLEND A.: *Zakłady Wytwórcze Urządzeń Sygnalizacyjnych (ZWUS). Bombardier Transportation w Katowicach Polska Sp. z o.o. Udany przykład transformacji ekonomiczno-gospodarczej*. Cz. 1. „Zeszyty Naukowe Katedry Nauk Ekonomicznych (WSEiA)” 2009, nr 1, s. 114–121.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Problemy bezpieczeństwa wewnętrznego i współpracy policyjnej państw w strukturach wspólnotowych Europy w latach 1951–2008*. Cz. 2. „Zeszyty Prawnicze Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji w Bytomiu” 2010, nr 1, s. 143–156.
- CZAPKA M., MOLEND A.: *Zakłady Wytwórcze Urządzeń Sygnalizacyjnych (ZWUS). Bombardier Transportation w Katowicach Polska Sp. z o.o. Udany przykład transformacji ekonomiczno-gospodarczej*. Cz. 2. „Zeszyty Ekonomiczne Wyższej Szkoły Ekonomii i Administracji w Bytomiu” 2010, nr 1, s. 105–118.

Opracowanie: Agnieszka Łakomy-Chłosta

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Fot. Mariusz Tomaszewski

Wanda Dziadkiewicz

Wanda Dziadkiewicz urodziła się 23 czerwca 1939 roku w Kłobucku. Szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące ukończyła w rodzinnym mieście. W 1959 roku pomyślnie zdała egzamin wstępny na Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, ale choroba i śmierć ojca oraz sytuacja rodzinna zmusiły ją do podjęcia pracy. Pracując w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kłobucku jako instruktor biblioteczny, ukończyła kurs bibliograficzny w Państwowym